

**REPERE METODOLOGICE
ÎN ORGANIZAREA PRACTICII PEDAGOGICE**

**INSTRUMENTE DE LUCRU
PENTRU STUDENȚII FACULTĂȚII DE ARTE**

- PEDAGOGIA ARTELOR PLASTICE
ȘI DECORATIVE -

DOINIȚA VENERA DINCĂ

**REPERE METODOLOGICE
ÎN ORGANIZAREA PRACTICII PEDAGOGICE**

**INSTRUMENTE DE LUCRU
PENTRU STUDENȚII FACULTĂȚII DE ARTE
- PEDAGOGIA ARTELOR PLASTICE
ȘI DECORATIVE -**

**EDITURA UNIVERSITARĂ
București**

Colecția ȘTIINȚE ALE EDUCAȚIEI

Redactor: Gheorghe Iovan
Tehnoredactor: Ameluța Vișan
Coperta: Monica Balaban

Editură recunoscută de Consiliul Național al Cercetării Științifice (C.N.C.S.) și inclusă de Consiliul Național de Atestare a Titlurilor, Diplomelor și Certificatelor Universitare (C.N.A.T.D.C.U.) în categoria editurilor de prestigiu recunoscut.

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

DINCĂ, DOINIȚA VENERA

Repere metodologice în organizarea practicii pedagogice : instrumente de lucru pentru studenții facultății de arte : pedagogia artelor plastice și decorative / Doinița Venera Dincă. -

București : Editura Universitară, 2023

Conține bibliografie

ISBN 978-606-28-1686-5

37

DOI: (Digital Object Identifier): 10.5682/9786062816865

© Toate drepturile asupra acestei lucrări sunt rezervate, nicio parte din această lucrare nu poate fi copiată fără acordul Editurii Universitare

Copyright © 2023
Editura Universitară
Editor: Vasile Muscalu
B-dul. N. Bălcescu nr. 27-33, Sector 1, București
Tel.: 021.315.32.47
www.editurauniversitara.ro
e-mail: redactia@editurauniversitara.ro

Distribuție: tel.: 021.315.32.47/ 0745 200 718/ 0745 200 357
comenzi@editurauniversitara.ro
www.editurauniversitara.ro

CUPRINS

1.	Rolul practicii pedagogice în formarea profesorilor de educație plastică	7
2.	Fișa disciplinei Practică pedagogică	11
3.	Curriculum. Tipuri de curriculum.	19
4.	Plan-cadru de învățământ pentru învățământul gimnazial (Anexa 1 la OMENCS 3590)	24
5.	Programa școlară pentru disciplina Educație plastică V –VIII (Anexa nr. 2 la OMENCS. 3393 / 28.02.2017)	27
5.1.	Analiză comparativă a competențelor	42
5.2.	Analiză comparativă a conținuturilor	46
6.	Planificare anuală - clasa a V-a (model)	49
6.1.	Planificare calendaristică detaliată pe unități de învățare – clasa a V-a (model).....	53
6.2.	Planificare anuală - clasa a VI-a (model)	77
6.3.	Planificare anuală - clasa a VII-a (model).....	80
6.4.	Proiectarea unităților de învățare - clasa a VIII-a (model)	82
7.	Exemplu de Curriculum la decizia școlii (CDS).....	101
7.1.	Exemplu de Curriculum la decizia școlii (CDS)	105
8.	Educația incluzivă. Elevul cu cerințe speciale (CES)	115
9.	Planificare adaptată pentru elevi cu deficiențe de vedere – clasa a VIII-a (model)	117
10.	Prezentare manuale de Educație plastică pentru gimnaziu	126
11.	Considerații preliminare referitoare la proiectul de lecție.....	130
11.1.	Tipuri de lecție	131
11.2.	Structura proiectului de lecție. Elemente specifice de proiectare a demersului didactic la disciplina Educație plastică	134
11.3.	Proiecte de lecție la disciplina Educație plastică (modele).....	
12.	Componentele portofoliului studentului practicant	194
12.1.	Chestionar pentru studenții în practica pedagogică de specialitate	195
12.2.	Planificare - activități demonstrative susținute de profesorul mentor	196
12.3.	Planificare - lecții susținute de studentul practicant	196
13.	Reguli de respectat de către studenți în susținerea lecțiilor	197
14.	Evaluarea studenților la practica pedagogică prin lecțiile de probă și lecția finală	197
15.	Model - Fișă de evaluare a lecției	199

16. Chestionar - Autoevaluarea activității de practică	201
17. Chestionar - Aprecierea relației cu profesorul mentor	203
18. Feedback pentru mentor	205
19. Fișa de evaluare a capacităților studenților la finalul activității de practică pedagogică	206
20. În loc de încheiere.....	209
Bibliografie/ Webografie	212

1. ROLUL PRACTICII PEDAGOGICE ÎN FORMAREA PROFESORILOR DE EDUCAȚIE PLASTICĂ

O analiză mai atentă asupra rolului practicii pedagogice în formarea profesorului de educație plastică identifică o serie de direcții pe care organizatorii acestei activități trebuie să le aibă în vedere pentru a le asigura un management cât mai eficient.

În linii mari aceste direcții care în fapt concretizează și avantajele practicii pedagogice se ierarhizează în următoarea configurație:

1. *Practica pedagogică familiarizează studenții cu mediul școlar* iar aici sunt decelabile mai multe aspecte și anume:

a. Profesorii exercită anumite funcții, iar ele trebuie cunoscute de studenții practicanți;

b. Profesorii trebuie să posede anumite competențe; aceste competențe trebuie cunoscute pentru că au un impact major asupra pregătirii elevilor;

c. În clasă interacțiunile se exercită într-o anumită formă și într-o anumită dinamică;

d. În clasă se exercită un anumit tip de influență, iar aceasta trebuie corelată cu tipurile de sarcini, cu contextele de instruire, cu vârsta și experiența elevilor etc.;

e. În clasă profesorul etalează anumite comportamente care sunt încadrabile în diferite stiluri didactice.

f. comunicarea didactică pe care o structurează cadrele didactice în clasă are anumite caracteristici și ele trebuie cunoscute de către studenții care aspiră să devină profesori și educatori.

2. *Transpunerea în practică a unor cunoștințe din domeniul specialității, al psihologiei, al pedagogiei, al didacticilor speciale*, iar la acest palier de analiză sunt vizibile aspecte referitoare la:

a. Cum se elaborează obiectivele pedagogice ale lecției;

b. Cum se prelucrează conținuturile instruirii care urmează a fi transmise elevilor;

c. Cum se elaborează strategiile didactice și care sunt criteriile de care trebuie să se țină cont în configurarea acestora;

d. Cum se stimulează procesele de comunicare și interacțiune în clasă și în afara acesteia;

e. Cum se stimulează și cum se amplifică motivația elevilor pentru activitatea de învățare;

f. Cum se transpun în practică și cum se respectă principiile didactice;

g. Cum se utilizează și cum se promovează un feedback eficient.

3. Practica pedagogică oferă un feedback al intențiilor pedagogice putând confirma dar și infirma multe din demersurile cadrului didactic

Punctual la acest nivel pot fi avute în vedere următoarele aspecte:

a. Practica pedagogică poate să releve părțile pozitive ale instruirii;

b. Practica pedagogică poate să releve anumite disfuncționalități;

c. Practica pedagogică poate să ofere sugestii în legătură cu corecțiile care se impun instruirii.

4. Practica pedagogică poate oferi oportunități pentru stimularea creativității didactice iar valorificarea acestora va depinde de pregătirea psihopedagogică a cadrelor didactice dar și de imaginația și inventivitatea de care sunt capabile.

5. Practica poate oferi oportunități pentru o bună colaborare între instituții (universitate, școli de aplicație etc.) dar și între diferite categorii de persoane implicate (tutori, mentori, studenți, elevi etc.) favorizându-se astfel și structurarea unei culturi a colaborării, direcție în care se manifestă o serie de carențe în învățământul românesc contemporan.

Lungul drum al devenirii profesionale este unul sinuos și dificil, și tocmai de aceea mentorii de practică pedagogică trebuie să fie conștienți de rolul și importanța activității lor vis-à-vis de pilotarea tinerilor care se pregătesc pentru cariera didactică.

Acesta este rostul acestui material pe care îl dorim a fi un instrument menit să le formeze studenților practicanți competențe de natură psihopedagogică, care să contribuie la buna integrare a absolvenților în perimetrul învățământului sau în alte perimetre ale câmpului social.

Din perspectivă structurală, materialul este conceput în așa fel încât să le formeze studenților practicieni competențe absolut necesare în desfășurarea unei activități didactice eficiente.

Cum este și firesc, în conceperea acestui material s-a dorit respectarea unei progresii care să onoreze în primul rând logica științei și ulterior logica didactică. În consecință s-a alocat un spațiu considerabil problemelor circumscrise curriculumului educațional pentru că studenții practicanți trebuie să fie familiarizați cu problematica conținuturilor instruirii, aici intrând aspecte ce țin de modalitățile de selecție, de organizare a conținuturilor dar și aspecte legate de concretizarea acestora în documentele curriculare (planuri de învățământ, de programe analitice, manualele școlare).

Deoarece problema conținuturilor este una fundamentală în derularea complexului proces de instruire-învățare, studenții practicanți trebuie să-și formeze o conștiință de viitori făuritori de curriculum, ceea ce înseamnă că se impune ca ei să aibă o atitudine activă față de această variabilă a procesului de învățământ și nu una pasivă, așa cum se întâmpla cu multe decenii în urmă când problematica conținuturilor era lăsată cu bună știință în responsabilitatea designerilor curriculari, în seama celor care elaborau planurile de învățământ, programele școlare sau manualele școlare. La ora actuală situația s-a schimbat deoarece, chiar în cazul în care documentele curriculare sunt concepute de specialiști în proiectarea curriculară, în final, practicienii vor fi cei care vor fi implicați în implementarea curriculumului și chiar în validarea acestuia.

Din această perspectivă materialul pe care îl prezentăm încearcă să-i familiarizeze pe studenții practicanți cu cele mai relevante aspecte ale curriculumului, dar să le și dea posibilitatea să schițeze sau să elaboreze anumite produse curriculare.

La acest nivel de analiză subliniem faptul că am conceput acest material prin care prezentăm selectiv planuri de învățământ și programe analitice pentru anumite discipline artistice, cu scopul manifest de a-i familiariza pe studenții practicanți cu principalele caracteristici ale documentelor amintite.

Cum timpul școlar reprezintă o variabilă importantă în economia generală a procesului de instruire-învățare un spațiu semnificativ a fost consacrat prezentării unor modele de planificări pentru segmente mai mari sau mai mici de timp; studenților practicanți trebuie să li se inoculeze ideea că timpul disponibil alocat instruirii este valorificat maximal.

Cum ușor se putea anticipa un spațiu considerabil a fost alocat proiectării didactice, pentru că și aceasta reprezintă o variabilă însemnată în structura generală a procesului de instruire-învățare.

Astfel am conceput materialul în așa fel încât să le reactualizez studenților practicanți o serie de cunoștințe referitoare la proiectare, cunoștințe dobândite de aceștia la disciplina Pedagogie, dar să și adaug elemente de specificitate ale proiectării, grefate pe disciplinele artistice, dându-le studenților practicieni posibilitatea să constate că există diferențe majore între proiectarea realizată la disciplinele puternic formalizate (matematică, chimie, fizică) și disciplinele artistice. N-am putea încheia analiza acestui palier fără să menționăm că materialul include proiecte didactice realizate la disciplina Educație plastică, cu scopul vădit de a le forma studenților abilități de proiectare în domeniul artistic vizat.

Partea finală a materialului este destinată problemelor evaluării pentru a arăta că evaluarea în perimetru disciplinelor artistice prezintă elemente de

specificitate, iar acest lucru este determinat de specificul acestor discipline care induce un nivel de subiectivitate, lucru care nu se întâmplă în cazul altor discipline unde procesele evaluative sunt mai puțin influențabile.

Ca notă generală, materialul pe care îl prezentăm are rolul de a contribui la pregătirea pedagogică a viitoarelor cadre didactice în învățământul preuniversitar, specializarea Arte vizuale.

2. FIȘA DISCIPLINEI
PRACTICĂ PEDAGOGICĂ (în învățământul preuniversitar obligatoriu)
SPECIALIZAREA ARTE VIZUALE (I)

1. Date despre program

1.1 Instituția de învățământ superior	UNIVERSITATEA <i>OVIDIUS</i> DIN CONSTANȚA
1.2 Facultatea	
1.3 Departamentul	DEPARTAMENTUL PENTRU PREGĂTIREA PERSONALULUI DIDACTIC
1.4 Domeniul de studii	ȘTIINȚE ALE EDUCAȚIEI
1.5 Ciclul de studii	STUDII UNIVERSITARE DE LICENȚĂ
1.6 Programul de studii	PROGRAM DE FORMARE PSIHOPEDAGOGICĂ-NIVEL I-
1.7 Anul universitar	

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei	PRACTICĂ PEDAGOGICĂ (în învățământul preuniversitar obligatoriu) Specializarea Arte vizuale						
2.2 Cod disciplină							
2.3 Titularul activităților de curs	-						
2.4 Titularul activităților aplicative							
2.5 Anul de studiu	III	2.6 Semestrul	V V I	2.7 Tipul de evaluare	C	2.8 Regimul disciplinei	DOB

3. Timpul total estimat

3.1 Număr de ore activități directe pe săptămână	3	din care: 3.2 curs	-	3.3 aplicații	3
3.4 Total ore activități directe pe semestru	42+36	din care: 3.5 curs	-	3.6 aplicații	42+36
3.7 Total ore de studiu individual					78
<i>Distribuția fondului de timp</i>					<i>ore</i>
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe					20
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					20

Pregătire seminarii/ laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri	30
Tutoriat	5
Examinări	3
Alte activități	
3.8 Total ore pe semestru	42+32
3.9 Numărul de credite	3+2

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1 de curriculum	Didactica specializării
4.2 de competențe	Competențe de proiectare a activității didactice

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1 de desfășurare a cursului	-
5.2 de desfășurare a seminarului/ laboratorului	Practica se va desfășura în conformitate cu condițiile de desfășurare a cursurilor din școala de aplicație. Se va alterna susținerea activităților în școală cu predarea online, atunci când condițiile permit acest lucru. Mentorii vor pune la dispoziția studenților materiale în format electronic (PowerPoint) și prin e-mail. După caz, practica se va derula în sălile universității și în unități școlare de practică pedagogică.

6. Competențe specifice acumulate

Competențe profesionale	<p>C.1 Elaborarea proiectelor de lecție pentru disciplina „Ed. plastică”, utilizând teoriile, conceptele, principiile și metodologiile specifice educației în domeniul artistic-plastic pentru învățământul gimnazial.</p> <p>C.2 Realizarea lecțiilor la disciplina „Ed. plastică” în conformitate cu competențele generale și specifice specificate în curriculum și a tipurilor de cunoștințe, abilități și atitudini vizate.</p> <p>C.3 Proiectarea, aplicarea și argumentarea utilizării unor modalități diferite de evaluare a nivelului de dezvoltare a competențelor specifice disciplinei.</p> <p>C.4 Evaluarea critică a situațiilor problematice și a soluțiilor metodice alternative pentru toate tipurile de cunoștințe, priceperi, deprinderi și abilități artistico-plastice, soluții ce pot spori eficiența lecțiilor de „Ed. plastică”.</p>
Competențe transversale	<p>CT1 Realizarea punctuală a sarcinilor de proiectare și evaluare a lecțiilor de „Ed. plastică” în condiții de autonomie restrânsă, de asistență și îndrumare calificată.</p> <p>CT2 Manifestarea spiritului de echipă în organizarea de activități culturale, artistice și interdisciplinare.</p> <p>CT3 Adoptarea unei atitudini pozitive, active, creative și reflexive prin experimentarea și învățarea continuă.</p>

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor specifice acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	Formarea unui set complex de competențe necesare proiectării și realizării eficiente a lecțiilor de „Ed. plastică”
Obiectivele specifice	<ol style="list-style-type: none"> 1. Analizarea diverselor sisteme de metode de instruire; 2. Utilizarea corectă a limbajului specific pedagogiei artelor în organizarea predării cunoștințelor de specialitate; 3. Cunoașterea documentelor care reglementează predarea-învățarea educației plastice/vizuale/artistice în învățământul gimnazial. 4. Operaționalizarea corectă a obiectivelor activităților /lecțiilor de educație plastică/vizuală 5. Cunoașterea principalelor metode de predare-învățare și modalitățile specifice de a le utiliza în lecțiile de educație plastică/vizuală/artistică; 6. Utilizarea eficientă a diverselor mijloace de învățământ; 7. Abilitarea studenților în elaborarea de documente școlare precum proiecte de lecție, planificarea anuală și calendaristică pe module; 8. Cunoașterea metodelor și tehnicilor de evaluare a rezultatelor școlare ale elevilor și aplicabilitatea lor în cazul disciplinei.

8. Aplicații (seminar/ laborator/ proiect)

Conținuturile activității de practică pedagogică	Metode de predare	Observații
1. Activități de cunoaștere generală a școlii de aplicație: management, organigramă, activitatea Comisiei metodice (organizatorică, managerială, educațională, extracurriculară, formare profesională)	Expunerea	
2. Studiarea documentelor ce reglementează activitatea instructiv-educativă din unitatea de practică și consemnarea datelor semnificative: documentele curriculare, îndrumare, ghiduri metodice pentru aplicarea planurilor cadru și a programelor, planificări calendaristice, scrisori metodice.	Expunerea Exemplificări vizuale directe Screen-sharing Conversația	
3. Documentele de proiectare a activității instructiv -educative - Proiecte ale unor activități de educație plastică	Expunerea Exemplificări vizuale directe Dezbaterea	
4. Activități de observare a lecțiilor susținute de către profesorul mentor, analiza lecțiilor, consemnarea observațiilor	Expunerea Demonstrația Dezbaterea	
5. Activități de observare a lecțiilor susținute de	Expunerea	

Conținuturile activității de practică pedagogică	Metode de predare	Observații
către profesorul mentor, analiza lecțiilor, consemnarea observațiilor	Demonstrația Dezbateră	
6. Activități de observare a lecțiilor susținute de către profesorul mentor, analiza lecțiilor, consemnarea observațiilor	Expunerea Demonstrația Dezbateră	
7. Activități de observare a lecțiilor susținute de către profesorul mentor, analiza lecțiilor, consemnarea observațiilor	Expunerea Demonstrația Dezbateră	
8. Activități de observare a lecțiilor susținute de către profesorul mentor, analiza lecțiilor, consemnarea observațiilor	Expunerea Demonstrația Dezbateră	
9. Activități de observare a lecțiilor susținute de către profesorul mentor, analiza lecțiilor, consemnarea observațiilor	Expunerea Demonstrația Dezbateră	
10. Activități de proiectare didactică a lecțiilor de probă; analiză	Expunerea Exercițiul Conversația	
11. Activități de proiectare didactică a lecțiilor de probă; analiză	Expunerea Exercițiul Conversația	
12. Susținerea lecției de către studentul practicant; Analiza și autoanaliza lecției	Expunerea Demonstrația Dezbateră	
13. Susținerea lecției de către studentul practicant; Analiza și autoanaliza lecției	Expunerea Demonstrația Dezbateră	
14. Susținerea lecției de către studentul practicant; Analiza și autoanaliza lecției	Expunerea Demonstrația Dezbateră	
15. Susținerea lecției de către studentul practicant; Analiza și autoanaliza lecției	Expunerea Demonstrația Dezbateră	
16. Susținerea lecției de către studentul practicant; Analiza și autoanaliza lecției	Expunerea Demonstrația Dezbateră	
17. Susținerea, analiza și autoanaliza lecției finale susținute de către studentul practicant	Expunerea Demonstrația Dezbateră	
18. Proiectarea curriculumului elaborat în școală. Opțional la nivelul disciplinei	Expunerea Exemplificări vizuale directe	

Conținuturile activității de practică pedagogică	Metode de predare	Observații
	Conversația	
19. Proiectare - Opțional la nivelul ariei curriculare	Expunerea Exemplificări vizuale directe Conversația	
20. Proiectare - Opțional la nivelul mai multor arii curriculare	Expunerea Exemplificări vizuale directe Conversația	
21. Educația incluzivă - activități pentru elevii cu cerințe educative speciale (CES)	Expunerea Exemplificări vizuale directe	
19. Activități ale Comisiei metodice Proiectarea unei activități extracurriculare.	Expunerea Exemplificări vizuale directe Conversația	
23. Prezentarea Raportului final privind desfășurarea activității de practică de către profesorul mentor	Expunerea Conversația	
24. Definitivarea completării caietului de practică pedagogică	Expunerea Demonstrația Analiza lucrărilor practice	
25. Elaborarea portofoliului de practică	Expunerea Demonstrația Conversația	
26. Raportul de autoevaluare a activității Proiecte de activitate însoțite de fișele de analiză Fișe de observație Fișe de aplicații Mijloace și materiale didactice necesare susținerii activităților de educație plastică	Expunerea Conversația Reflecția Analiza	

Bibliografie/Webografie

- Albu, Gabriel, *Grijile și îngrijorările profesorului*, Pitești, Ed. Paralela 45, 2013
- Allport, G. W., *Structura și dezvoltarea personalității*, București, F.D.P., 1981
- Bruner, J.S., *Pentru o teorie a instruirii*, București, E.D.P., 1970
- Bulzan, C., Iancu Ciobanu, M., Ilie, L.- R., *Ghid de practică pedagogică*, București, E.D.P., 2009
- Bulzan, Carmen, *Sociologia. Știința și disciplina de învățământ*, București, Ed. All, 2008

- Ceobanu, C, Cucuș, C, Istrate, I, Pânișoară, I-O (coord.), *Educația digitală*, Iași, Ed. Polirom, 2020
- Cerghit, I., *Metode de învățământ*, Ediția a IV-a revăzută și adăugită, Ed. Polirom, 2006
- Cerghit, I., *Sisteme de instruire alternative și complementare. Structuri, stiluri și strategii*, București, Ed. Aramis, 2002
- Cucuș, C., *Educația estetică*, Iași, Ed. Polirom, 2014
- Cucuș, C., *Pedagogie*, ediția a III-a revăzută și adăugită, Iași, Ed. Polirom, 2014
- Cristea, G., *Managementul lecției*, București, E.D.P., 2003
- Dincă, D-V., *Comunicare prin intermediul imaginii la vârsta preșcolară*, București, Ed. Universitară, 2021
- Dincă, D-V., *Pretext pentru educația prin artă*, p. 71, în *Tendențe și provocări în didactica specialității (vol. I Coordonate ale schimbării)*, Vărășteanu, C-M., Modoran, M., Popa C-S (coord.), Ed. Universitară, București, 2021
- Enache, R., Moraru, M. (coord.), *Repere în practica pedagogică*, Craiova, Ed. Sitech, 2014
- Frunză, V., *Evaluare și comunicare în activitatea de instruire*, Constanța, Ed. University Press, 2007
- Frunză, V., *Teoria și metodologia curriculum-ului*, Constanța, Ed. Muntenia, 2003
- Frunză, V., *Elemente de metodologia instruirii*, Constanța, Ed. Muntenia, 2004
- Gagne, M. Robert, *Condițiile învățării*, traducere de Noveanu E., Lăzărescu Al., București, E.D.P., 1975
- Găvenea, A., *Cunoașterea prin descoperire, în învățământ*, București, E.D.P., 1979
- Golu, P., *Învățare și dezvoltare*, București, Ed. Științifică și Enciclopedică, 1985
- Hattie, J., *Învățarea vizibilă - Ghid pentru profesori*, București, Ed. Trei, 2014
- Ionescu, M., *Lecția - între proiect și realizare*, Cluj-Napoca, Ed. Dacia, 1982
- Iucu, R., *Instruirea școlară, perspective teoretice și practice*, Iași, Ed. Polirom, 2001
- Jinga, I., Negreț, D-I., *Învățarea eficientă*, București, Ed. Aldin, 1999
- Neacșu, I., *Metode și tehnici moderne de învățare*, București, TUB, 1985
- Păun, E, Potolea, D., *Pedagogie, Fundamentări teoretice și demersuri aplicative*, Iași, Ed. Polirom, 2002
- Potolea, D., Neacșu, I., Pânișoară, I-O., *Pregătirea psihopedagogică - manual pentru definitivat și gradul didactic II*, Iași, Ed. Polirom, 2008
- Zlate, M., *Fundamentele psihologiei*, Iași, Ed. Polirom, 2009

Webografie:

Manuale digitale/pdf

<https://www.manual.digital/Manuale/plastica.htm> - manuale digitale clasele V-VIII

<https://axelsoft.net/Manuale/plastica504.html> – Elena Stoica, Ionela Cârstea, Adina Grigore, *Educație plastică. Manual pentru clasa a V-a*, Costești, Argeș, Ed. Ars Libris, 2017

<https://manuale.edu.ro/manuale/Clasa%20a%20VI-a/Educatie%20plastica/U0MgR1JVUCBFREIUT1JJ/>

https://www.litera.ro/manualelitera/manuale/Manual%20Educatie%20plastica_cls%206_cu%20coperti.pdf - Oana –Mari Solom, Cristina Rizea, Daniela Stoicescu, *Educație plastică: clasa a VI-a*, București, Ed. Litera, 2019

<https://manuale.edu.ro/manuale/Clasa%20a%20VIII-a/Educatie%20plastica/Uy5DLiBHUIVQIEVESVRP/>

Oana –Mari Solom, Cristina Rizea, Daniela Stoicescu, *Educație plastică: clasa a VII-a*, București, Ed. Litera, 2019

<https://www.axelsoft.net/Manuale/plastica778.html> , Oana –Mari Solom, Cristina Rizea, Daniela Stoicescu, *Educație plastică: clasa a VII-a*, București, Ed. Litera, 2019

<https://manualedigitaleart.ro/biblioteca/art-edpl8-> Sanda Amarandei, Radu Lilea, Valeriu Pantilimon, *Educație plastică: clasa a VIII-a*, București, Art Klett, 2020

<https://edu.litera.ro/book.php?book=47>

https://edu.litera.ro/manuale/educatie_plastica-cls8/index.html - Oana –Mari Solom, Sidonia Călin, *Educație plastică: clasa a VIII-a*, București, Ed. Litera, 2020

https://edu.litera.ro/manuale/educatie_plastica-cls8/Manual_Educatie_plastica_cl_8.pdf - Oana –Mari Solom, Sidonia Călin, *Educație plastică: clasa a VIII-a*, București, Ed. Litera, 2020

<https://www.facebook.com/clubulprofesorilorromania/videos/manual-de-educa%C8%9Bie-plastic%C4%83-pentru-clasa-a-viii-a-de-la-editura-litera-scurt%C4%83-is/1050320368742481/>

Scurtă istorie a naturii statice, video, 2,03 minute

<https://www.edituraarslibri.ro/manuale/planificare-ed-plastica-v.doc> - planificare anuală pentru clasa a V-a, după Programa aprobată prin O.M.3393/ 28.02.2017

<https://edu.litera.ro/book.php?book=30>

https://edu.litera.ro/planificari/Planificare%20anual%C4%83_Ed.%20plastic%C4%83_clasa_a%20VI-a.pdf – planificare clasa a VI-a

<https://www.didactic.ro/materiale-didactice/planificare-calendaristica-cl-7> - planificarea calendaristică pe unități, clasa a VII-a după Programa aprobată prin O.M.3393/ 28.02.2017, *Educație plastică: manual pentru clasa a VII-a*, Editura Corint

<https://manualedigitaleart.ro/biblioteca/art-edpl8> - planificare unități de învățare, planificare anuală, *Educație plastică: manual pentru clasa a VIII-a*, Ed. Art Klett

<https://manualedigitaleart.ro/planificari>

<http://cdip.upg-ploiesti.ro/wp-content/uploads/2019/11/Metode-activ-participative.pdf>

<https://ahaslides.com/ro/blog/15-innovative-teaching-methods/>

http://dppd.ulbsibiu.ro/ro/cadre_didactice/adriana_nicu/cursuri/Pedagogie%202_curs_3_Metode%20si%20mijloace%20de%20invatamant.pdf

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

Un absolvent trebuie să opereze și să aplice noțiunile fundamentale ale educației plastice și vizuale să-și formeze un limbaj de specialitate în vederea proiectării, conducerii și organizării procesului instructiv-educativ.

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.1 Curs	În funcție de specificul disciplinei		
10.2 Aplicații	În funcție de specificul disciplinei	Evaluare practică Colocviu	70% 30%
10.3 Standard minim de performanță			
Cunoașterea și exersarea practică a metodelor și mijloacelor didactice, a tehnicilor de lucru proprii acestui domeniu Nota minimă de promovare este 7; aceasta reprezintă media notelor obținute la lecții și portofoliu de practică			

Notă: În funcție de numărul de studenți și numărul de ore alocate în Planul de învățământ numărul lecțiilor susținute de către studenți poate varia.

Data completării, Titular activități de curs, Titular aplicații,
Nume/Prenume/Semnătură Nume/Prenume/Semnătură

Data avizării în departament Director de Departament
Nume/Prenume/Semnătură

3. CURRICULUM. TIPURI DE CURRICULUM

De proveniență latină, „*curriculum* = „cursă”, „alergare”, la plural *curricula*, termenul „reunește mai multe ipostaze și interacțiuni ale componentelor didactice”, el desemnează „pregătirea meticuloasă a unei acțiuni educative, a unui întreg program educative, cu interrelațiile dintre obiectivele și modalitățile de realizare și de evaluare a le acesteia”.¹

Pentru înțelegerea multiplelor dimensiuni ale experiențelor de învățare este utilă cunoașterea tipologiilor curriculare între care se stabilesc diverse interacțiuni.

Abordând problema tipologiei curriculumului, autori precum E. Păun² (2002), M. Bocoș, D. Jucan³ (2014), C. Cucos⁴ (2014) identifică mai multe tipuri de curriculum în funcție de diferite criterii, de ipostaze ale acestuia relevându-i specificitatea, anticipând efectele pe care tipurile de curriculum le vor avea asupra elevilor după ce aceștia le vor parcurge.

E. Păun (2002, pp. 21-24) enumeră patru tipuri de curriculum:

1. *curriculum formal sau prescriis* („reprezintă valorile, cunoștințele și informațiile care se concretizează în documentele curriculare, adică în planurile de învățământ, programele și manualele școlare și a căror selecție a fost făcută de experți pe baza unor criterii validate și a „unei analize dominant epistemologice” după cum bine remarcă profesorul E. Păun.”⁵)
2. *curriculum real* (ansamblul cunoștințelor, informațiilor, atitudinilor pe care profesorul le transmite elevilor pornind de la curriculum-ul formal)

¹ Cucos, C. *Pedagogie*, Ediția a 3-a , rev., Iași, Ed. Polirom, 2014, p. 228

² Păun, E., *O lectură a educației prin grila postmodernității*, în Păun, E, Potolea D. (coord.), *Pedagogie. Fundamentări teoretice demersuri aplicative*, Iași, Ed. Polirom, 2002, pp. 21-24

³ Bocoș, M., Jucan, D., *Fundamentele pedagogiei. Teoria și metodologia curriculumului: repere și instrumente didactice pentru formarea profesorilor*, Pitești, Ed. Paralela 45, 2019, pp. 149-164

⁴ Cucos, C., op. cit., 2014, pp. 229-230

⁵ Frunză, V. *Teoria și metodologia curriculum-ului*, Constanța, Ed. Muntenia, 2003, p. 136

3. *curriculum realizat (învățat)* (concretizează achizițiile dobândite de elevi)
4. *curriculum ascuns* (include totalitatea valorilor pe care le asimilează elevii sub influențe nonformale sau informale, care pot fi valorificate în activitățile instructiv-educative în școală și/sau în afara ei).

C. Cucos (2014, pp. 229-230) enumeră următoarele tipuri de curriculum:

1. *core-curriculum sau curriculum general* (include „conținuturi centrate pe nevoile elevilor și selectate din materii de strictă necesitate pentru categorii largi de elevi” este constituit din trunchiul comun de discipline și ocupă aproximativ 80% din totalul acestora)
2. *curriculum specializat sau de profil* (include cunoștințe și valori specifice pentru formarea și dezvoltarea unor competențe în domenii particulare: artistice, tehnice, științifice)
3. *curriculum ascuns sau subliminal* (se referă la valorile asimilate de elevi care nu sunt cuprinse în planificarea curriculară și care include influențe nonformale și/ sau informale în funcție de mediile sociocultural, familial au al factorilor de personalitate.
4. *curriculum informal* (il reprezintă experiențele de învățare acumulate din afara spațiului școlar prin familie, mass-media, alte instituții)
5. *curriculum recomandat* (se referă la cunoștințe și valori propuse diferiților utilizatori de către specialiști, experți)
6. *curriculum scris sau prescriis* (este precizat în documente: planuri de învățământ, programe școlare etc, direcționează procesul instructiv-educativ, are rol de programare în învățare).
7. *curriculum predat* (ansamblul „cunoștințelor, deprinderilor, atitudinilor actualizate efectiv în predare de către actorii implicați în proces” – profesori și elevi)
8. *curriculum învățat sau realizat* (se referă achizițiile dobândite de elev și valorificarea acestora în diferite împrejurări în școală și în afara acesteia)
9. *curriculum suport* (variantă curriculară constituită din cunoștințe, informații din surse concretizate în suporturi instructionale: culegeri, ghiduri, resurse multimedia, monografii etc.)
10. *curriculum testat* (se referă la totalitatea achizițiilor care pot fi probate, demonstrate prin intermediul instrumentelor de evaluare)